NORAKSTS
Lieta Nr.113074208
143/AA43-1477-09/4

SPRIEDUMS
Latvijas tautas vārdā

Rīgā 2009.gada 12.februārī

Administratīvā apgabaltiesa šādā sastāvā:
tiesas sēdes priekšsēdētāja L.Slica,
tiesneši Ļ.Kušnire un M.Vīgants,

piedaloties pie administratīvās atbildības saucamajai personai *M.M.B.*,

atklātā tiesas sēdē izskatīja administratīvā pārkāpuma lietu par *M.M.B.*, */dzēsts personas kods/*, saukšanu pie administratīvās atbildības par Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksa 149.^{4} panta septītās daļas 1.punktā paredzētā pārkāpuma izdarīšanu, sakarā ar *M.M.B.* apelācijas sūdzību par Dobeles rajona tiesas tiesneses 2008.gada 13.novembra lēmumu.

Aprakstošā daļa

[1] 2008.gada 27.oktobrī Dobeles rajona policijas pārvaldes Kārtības policijas biroja 2.nodaļas vada kārtībnieks sastādīja administratīvo pārkāpumu protokolu Nr.PA 145188 par to, ka 2008.gada 27.oktobrī plkst.15:20 *M.M.B.* vadīja transportlīdzekli BMW 316, valsts reģistrācijas Nr.*/dzēsta numura zīme/*, Dobeles rajonā, Aucē pa Raiņa ielu, virzienā uz Ķeveli bez transportlīdzekļa vadīšanas tiesībām atkārtoti gada laikā (pirmā reize 16.09.2008.).

Protokolā norādīts, ka atbildība par pārkāpumu paredzēta Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksa (turpmāk – LAPK) 149.^{4} panta septītās daļas 1.punktā.

[2] Ar Dobeles rajona tiesas tiesneses 2008.gada 13.novembra lēmumu *M.M.B.* atzīta par vainīgu LAPK 149.^{4} panta septītās daļas 1.punktā paredzētā pārkāpuma izdarīšanā un sodīta ar administratīvo arestu uz piecām diennaktīm un naudas sodu Ls 400.

Lēmumā norādīts, ka *M.M.B.* vaina administratīvā pārkāpuma izdarīšanā ir pierādīta ar administratīvā pārkāpuma protokolu, *A.K.* ziņojumu, *M.M.B.* atzīšanos un pārējiem lietas materiāliem.

[3] Par Dobeles rajona tiesas tiesneses 2008.gada 13.novembra lēmumu *M.M.B.* iesniedza apelācijas sūdzību, kurā lūdz grozīt pārsūdzēto

lēmumu daļā par piemēroto administratīvo arestu. Apelācijas sūdzībā norādīts turpmāk minētais.

[3.1] Tiesa nav ņēmusi vērā, ka uz pārkāpuma dienu *M.M.B.* mācījās „B" kategorijas autovadītāju kursos.

[3.2] Nav ņemta vērā LAPK 31.panta otrā daļa, kas liedz piemērot administratīvo arestu.

[4] Tiesas sēdē *M.M.B.* uzturēja apelācijas sūdzību.

Motīvu daļa

[5] Pārbaudījusi lietas materiālus un noklausījusies procesa dalībnieka paskaidrojumus, Administratīvā apgabaltiesa atzīst, ka apelācijas sūdzība ir apmierināma.

[6] *M.M.B.* saukta pie administratīvās atbildības pēc LAPK 149.[4] panta septītās daļas 1.punkta, kas paredz atbildību par transportlīdzekļa vadīšanu atkārtoti gada laikā, ja nav transportlīdzekļa vadīšanas tiesību (transportlīdzekļa vadīšanas tiesības noteiktā kārtībā nav iegūtas vai ir atņemtas). Par minēto pārkāpumu paredzēts sods – administratīvais arests no piecām līdz piecpadsmit diennaktīm un naudas sods Ls 400 apmērā.

Lietā nav strīda, ka *M.M.B.* ir izdarījusi LAPK 149.[4] panta septītās daļas 1.punktā paredzēto administratīvo pārkāpumu. Lietā ir strīds, vai *M.M.B.* ir pamatoti piemērots administratīvais arests.

Administratīvā apgabaltiesa izskata lietu tādā apjomā, kā ir lūgts apelācijas sūdzībā, proti, daļā par *M.M.B.* piemēroto administratīvo arestu.

[7] LAPK 31.panta otrā daļa noteic, ka administratīvo arestu nevar piemērot personai (..), kura ir vienīgais aizbildnis bērnam, kas nav sasniedzis divpadsmit gadu vecumu.

Kā vairākās lietās ir atzinusi Administratīvā apgabaltiesa, likumdevēja mērķis, ietverot LAPK 31.panta otrajā daļā tieši šādu normu, ir bijis pasargāt mazgadīgus bērnus no gadījumiem, kad tie paliek pavisam bez aizbildņu (vecāku) aizgādības (*sk., piemēram, 2006.gada 13.aprīļa spriedumu lietā Nr.143/AA-1225-06/11, 2006.gada 9.novembra spriedumu lietā Nr.143/AA-2886-06/15*).

Tādējādi tiesai, vērtējot administratīvā aresta piemērošanas pamatotību, ir jāņem vērā vienīgi bērna intereses, nevis formāli jākonstatē, ka bērnam ir abi vecāki (aizbildņi).

M.M.B. ir divi bērni, kas nav sasnieguši divpadsmit gadu vecumu: *E.E.B.*, dzimis 2000.gada 29.novembrī, un *E.K.B.*, dzimusi 2005.gada 23.maijā (*lietas 20.-21.lapa*).

[8] Auces pilsētas bāriņtiesa 2008.gada 3.novembra atzinumā Nr.1-14/143 (*lietas 26.lapa*), kas adresēta Dobeles rajona tiesai, ir apliecinājusi, ka *M.M.B.* uz doto brīdi ir vienīgā aizbildne, kura var uzņemties savu

nepilngadīgo bērnu aprūpi un uzraudzību. Bērnu tēvs ģimenē pastāvīgi nedzīvo un nevar uzņemties nepilngadīgo ikdienas aprūpi un uzraudzību.

Administratīvās apgabaltiesas ieskatā Dobeles rajona tiesas tiesnese bez pamatojuma ir atzinusi, ka minētais Auces pilsētas bāriņtiesas atzinums nepierāda, ka pārkāpēja ir vienīgā aizbildne saviem nepilngadīgajiem bērniem un bērnu tēvs nevar uzņemties bērnu aprūpi uz laiku, kamēr *M.M.B.* izciestu administratīvo arestu.

Saskaņā ar Civillikuma 177.pantu līdz pilngadības sasniegšanai bērns ir vecāku aizgādībā. Civillikuma 178.[1] pants noteic, ja vecāki dzīvo šķirti, vecāku kopīga aizgādība turpinās. Ikdienas aizgādību īsteno tas no vecākiem, pie kura bērns dzīvo. Vecāku kopīga aizgādība izbeidzas, nodibinot uz vecāku vienošanās vai tiesas nolēmuma pamata viena vecāka atsevišķu aizgādību. Saskaņā ar Civillikuma 223.pantu tēvs un māte uz aizgādības tiesību pamata ir sava nepilngadīgā bērna dabiskie aizbildņi.

Lietā nav pierādījumu tam, ka ir izbeigusies vecāku kopīgā aizgādība. No Auces pilsētas bāriņtiesa 2008.gada 3.novembra atzinuma Nr.1-14/143 secināms, ka vecāki dzīvo šķirti, bet nepilngadīgie bērni dzīvo pie *M.M.B.*, līdz ar to viņa īsteno ikdienas aizgādību.

Civillikuma 218.pants notiec, ka aizbildnības un aizgādnības lietas pārzina bāriņtiesas. Bāriņtiesu likuma 17.panta 1.punkts noteic, ka bāriņtiesa aizstāv bērna personiskās un mantiskās intereses un tiesības, savukārt 3.punktā noteikts, ka bāriņtiesa piedalās lietas izskatīšanā tiesā un sniedz atzinumu, ja likums nosaka vai tiesa atzīst bāriņtiesas piedalīšanos lietas izskatīšanā par nepieciešamu.

Izskatāmajā gadījumā Auces pilsētas bāriņtiesu Dobeles rajona tiesas tiesnese nav uzaicinājusi piedalīties lietas izskatīšanā un sniegt atzinumu, kas iesniegts lietā kā pierādījums. Tomēr Administratīvā apgabaltiesa, ņemot vērā, ka Auces pilsētas bāriņtiesa kā kompetentā iestāde, kuras pienākums ir aizstāvēt bērna intereses, ir atzinusi, ka izskatāmajā gadījumā, ja *M.M.B.* tiktu piemērots administratīvais arests, viņas nepilngadīgie bērni paliktu aizbildņu (vecāku) aizgādības, uzskata, ka Auces pilsētas bāriņtiesa 2008.gada 3.novembra atzinums Nr.1-14/143 ir pietiekams pamats, lai atzītu, ka *M.M.B.* nav piemērojams administratīvais arests.

[9] Ņemot vērā [8] secināto, Administratīvās apgabaltiesa atzīst, ka *M.M.B.* saskaņā ar LAPK 31.panta otro daļu nav piemērojams administratīvais arests. Līdz ar to pārsūdzētais lēmums ir grozāms daļā par piemēroto administratīvo arestu, to atceļot.

Rezolutīvā daļa

Pamatojoties uz Administratīvā procesa likuma 307.pantu, Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksa 286.[11] panta otrās daļas 5.punktu un 286.[14] pantu, Administratīvā apgabaltiesa

nosprieda:

Grozīt Dobeles rajona tiesas tiesneses 2008.gada 13.novembra lēmumu, ar kuru *M.M.B.*, */dzēsts personas kods/*, saukta pie administratīvās atbildības par Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksa 149.[4] panta septītās daļas 1.punktā paredzētā pārkāpuma izdarīšanu, atceļot to daļā par administratīvā aresta piemērošanu *M.M.B.*.

Spriedums nav pārsūdzams un stājas spēkā tā sastādīšanas dienā.

Tiesas sēdes priekšsēdētāja	*(paraksts)*	L.Slica
Tiesneši	*(paraksts)*	Ļ.Kušnire
	(paraksts)	M.Vīgants

NORAKSTS PAREIZS
Rīgā, 12.02.2009.
Administratīvās apgabaltiesas tiesnese L.Slica